İstanbul Vakfı

Üniversiteli Genç Kadınların Sesinden İstanbul

Yönetici Özeti

Araştırma raporu yakında yayımlanacaktır.

Bu araştırma, İstanbul'da üniversite eğitimi gören genç kadınların barınma, ekonomik koşullar, güvenlik, kariyer beklentileri, sosyal ve kültürel yaşama katılım, kent aidiyeti ve siyasal ses konularındaki deneyimlerini görünür kılmayı amaçlamaktadır. Araştırmanın nicel yönünü, 417 genç kadının katıldığı 25 soruluk anket oluşturmaktadır. Örneklem; İBB yurtlarında kalan ve/veya Büyüt Hayallerini bursiyeri olan ya da programdan mezun olmuş genç kadınlar ile onların üniversiteli yakın çevresinden oluşturulmuştur. Katılımcıların %44'ü İBB yurtlarında, %26'sı KYK yurtlarında, %5'i Üniversite yurtlarında, %14'ü ise ailesiyle birlikte yaşamaktadır.

Ayrıca 20 Mayıs 2026 tarihinde 27 üniversiteli genç kadın ile gençlere yönelik farklı hizmet alanlarında görev yapan 8 İBB yöneticisinin katılımıyla odak grup ve çalıştay gerçekleştirilmiştir. "World Café" yöntemiyle yürütülen çalıştayda; Kişisel ve Mesleki Gelişim, Sosyal, Kültürel ve Siyasal Katılım ile Kentte Hissetmek: Güvenlik, Erişilebilirlik ve Esenlik olmak üzere üç tematik başlık ele alınmış; katılımcıların deneyim ve değerlendirmeleri aracılığıyla anket bulgularının nitel olarak derinleştirilmesi amaçlanmıştır.

Katılımcı Profili

%60 Üniversite 3. veya 4. sınıf öğrencisi	**%83** İstanbul'da 1-6 yıl yıldır yaşıyor

%90 Barınma hariç aylık 20 bin TL altında bütçe ile geçiniyor	**%66** Aylık 15 bin TL altında bütçe ile geçiniyor	**%7** Aylık 15 bin TL altında bütçe ile geçiniyor

%72 Üniversiteye ulaşmak için 2 veya üstü vasıta kullanıyor.	**%37** Üniversiteye ulaşma süresi 60+

Katılımcıların büyük çoğunluğu barınma giderleri hariç aylık 20 bin TL ve altında bir bütçeyle yaşamını sürdürüyor. Düşük harcama tutarı, düşük ihtiyaç anlamına gelmiyor — karşılanamayan, ertelenen veya vazgeçilen ihtiyaçlar anlamına geliyor.

ARAŞTIRMA TEMALARI

1 · Kariyer ve Gelecek

Genç kadınlar İstanbul'la güçlü bir bağ kuruyor, ancak geleceğe dair belirsizlik yaşıyor.

%60
Mezuniyet sonrası İstanbul'da kalmak istiyor.

%36	%20	%45
İş bulabileceğine inanıyor	İş bulamayacağına inanıyor	Bu konuda kararsız

Katılımcıların %60'ı mezuniyet sonrasında İstanbul'da yaşamaya devam etmek istediğini belirtirken, İstanbul'da iş bulabileceğine inananların oranı %36'dır.

2 · Güvenlik ve Aidiyet

Güvenlik kaygısı, genç kadınların kentteki hareket özgürlüğünü doğrudan sınırlandırıyor.

%78	%70	%45
Gece güvenlik önlemi alma ihtiyacı hissediyor	Gece kentte rahat hareket edemiyor	Kamusal alanlarda özgür hissetmiyor

Katılımcıların %70'i gece saatlerinde kentte rahat hareket edemediğini, yaklaşık yarısı kamusal alanlarda özgür hissedemediğini ifade etmektedir.

4 · Sosyal ve Kültürel Katılım

Sosyal yaşama katılım, büyük ölçüde ekonomik imkanlarla sınırlanıyor.

%61	%18	%45
Kültür-sanat etkinliğine ayda bir katılabiliyor	Kültür-sanat etkinliğine hiç katılamıyor	Son 6 ayda kendi imkanlarıyla hiç etkinlik bileti alamadı

Katılımcıların yaklaşık yarısı, İBB ve İstanbul Vakfı etkinlikleri dışında son altı ay içinde kendi imkanlarıyla herhangi bir kültür-sanat etkinliğine katılamadığını belirtti.

5 · Siyasal ve Toplumsal Ses

Genç kadınların büyük çoğunluğu, seslerinin karar alma süreçlerine yansımadığını düşünüyor.

%80	%70	%74
Siyasi süreçlerde genç kadınların sesinin duyulmadığını düşünüyor	Siyasi/toplumsal konularda kendini ifade etmekte özgür hissetmiyor	Yerel yönetim kararlarının gündelik hayatını etkilediğinin farkında

6 · İstanbul'a Uyum

İstanbul'a dair aidiyet hissi güçlü ama kırılgan — genç kadınların önemli bir kısmı şehri "geçici" görmüyor, ama kendini tam anlamıyla "evinde" de hissetmiyor.

%43	%56	%25
İstanbul'u "evi" olarak görüyor	İstanbul'u geçici şehir olarak görmüyor	Bu konuda kararsız

SONUÇ VE POLİTİKA ÖNERİLERİ

Hayatta kalma bütçesini aşan bir destek

%90'ı barınma hariç aylık 20.000 TL ile geçiniyor. Burs ve finansal destek, %70 ile en büyük erişim açığı. İBB yurtları bu grup için zaten kritik bir dayanak — bu dayanağın güçlendirilmesi zorunlu.

Güvenli hareket hakkı

%78'i gece güvenlik önlemi almak zorunda, %70'i gece kentte rahat hareket edemiyor. Güvenlik kısıtları kentsel yaşama katılımı da kısıtlıyor. Genç kadınların kentte günün her saatinde güvenli ve özgür hareket edebilmesini merkeze alan bütüncül kent politikaları geliştirilmeli.

Kültür-sanata erişim: İBB birincil kanal

%45'i son 6 ayda kendi imkanıyla hiç bilet alamadı. İBB ve İstanbul Vakfı'nın sunduğu erişim "ek imkan" değil, bu grup için çoğu zaman tek kanal**.** Kültür-sanata erişimde ekonomik ve mekânsal engelleri azaltan, düzenli katılımı mümkün kılan kamusal erişim politikaları güçlendirilmeli.

Seslerinin duyulduğunu hissettir

%80'i siyasi süreçlerde genç kadınların sesinin duyulmadığını düşünüyor. Yerel yönetimle doğrudan iletişim kanallarını yalnızca %5,8 kullanıyor. Görünür ve erişilebilir katılım mekanizmaları şart.

Kırılgan %45,5 için bütünleşik yaklaşım

Her 2 katılımcıdan 1'i güvenlik, geçim ve aidiyetsizlik sorunlarını aynı anda yaşıyor. Tek bir hizmet alanına odaklanan müdahale yetmez; güvenlik, ekonomik destek ve aidiyet birlikte ele alınmalı.

Bulgular, 31 Temmuz 2026'da İstanbul Planlama Ajansı'nda (İPA) düzenlenen paydaş buluşmasında sivil toplum kuruluşları ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi birim temsilcileriyle paylaşılmıştır.

“İstanbul'da Yanındayız” Destek Modeli

Araştırmanın ortaya koyduğu ihtiyaçlarla uyumlu şekilde, İstanbul’a üniversite kazanarak ilk defa gelen genç kadınların kente uyumunu kolaylaştırmak ve eğitim yaşamlarını güçlendirmek amacıyla İstanbul Vakfı tarafından geliştirilmiştir. Model kapsamında genç kadınlara; aylık eğitim bursu desteği, barınma bursu desteği, kitap bursu desteği ile İstanbul’a uyum ve oryantasyon desteği sunulması planlanmaktadır. Bu desteklerle ekonomik ihtiyaçların karşılanmasının yanı sıra, genç kadınların sosyal destek mekanizmalarına erişimlerinin kolaylaştırılması ve kente aidiyet duygularının güçlendirilmesi hedeflenmektedir.